

2.2 **υποθέτει** ότι θα χορηγηθεί οικονομική ενίσχυση στο τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για την εφαρμογή της οδηγίας για την αγορά καθαρών οχημάτων οδικών μεταφορών·

2.3 **υπογραμμίζει** την αναγκαιότητα της ανάληψης πρωτοβουλιών ενημέρωσης και κατάρτισης για να υποστηριχθούν και να αναπτυχθούν οι δημόσιες προμήθειες καθαρών οχημάτων·

2.4 **ζητεί** μια ολοκληρωμένη προσέγγιση των δράσεων που μπορούν να αναληφθούν για την προώθηση των καθαρών οδικών μεταφορών·

2.5 **συνιστά** τον συντονισμό του συστήματος υποβολής εκθέσεων για την παρακολούθηση μιας ενδεχόμενης οδηγίας σχετικά με την προώθηση καθαρών οδικών μεταφορών με τα άλλα συστήματα υποβολής εκθέσεων. Απαιτείται συντονισμός, μεταξύ άλλων, με το σύστημα υποβολής εκθέσεων που προτείνεται στην πρόταση οδηγίας για την ποιότητα του αέρα και τον καθαρότερο αέρα στην Ευρώπη·

2.6 **υποθέτει** ότι οι δήμοι και οι περιφέρειες θα συμμετάσχουν και στο μέλλον στο έργο της διαμόρφωσης, της εφαρμογής, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης των δράσεων που προτείνονται σε μια ενδεχόμενη οδηγία.

Βρυξέλλες, 15 Ιουνίου 2006

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Michel DELEBARRE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα την Πρόταση σύστασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του συμβουλίου σχετικά με τις βασικές ικανότητες για τη δια βίου μάθηση

(2006/C 229/03)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ: την Πρόταση σύστασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις Βασικές ικανότητες για τη δια βίου μάθηση (COM (2005) 548 τελικό — 2005/0221 (COD))·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ: την απόφαση της Επιτροπής της 28ης Νοεμβρίου 2005 να ζητήσει τη γνωμοδότηση της ΕΤΠ, σύμφωνα με το άρθρο 265 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ε.Κ·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ: την απόφαση του Προέδρου της ΕΤΠ, της 24ης Ιανουαρίου 2006, να αναθέσει τις σχετικές εργασίες στην επιτροπή «Πολιτισμός και παιδεία»·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ: τη γνωμοδότησή της για την πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση ολοκληρωμένου προγράμματος δράσης στον τομέα της δια βίου μάθησης (CdR 258/2004 fin) ⁽¹⁾·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ: τη γνωμοδότησή της για την Ανακοίνωση της Επιτροπής με θέμα την *πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής δια βίου μάθησης* (CdR 49/2002 fin) ⁽²⁾·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ: τη γνωμοδότησή της για την Πρόταση Απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το *έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επιδείξεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2007-2013)* (CdR 155/2005 fin)·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ: τη γνωμοδότησή της σχετικά με την *έγκριση πολυετούς προγράμματος (2004-2006) για την αποτελεσματική ενσωμάτωση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) στα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης (πρόγραμμα ηλεκτρονικής μάθησης)* (CdR 73/2003 fin) ⁽³⁾·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ: τη γνωμοδότησή της για την Ανακοίνωση της Επιτροπής με θέμα «*Η προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και της γλωσσικής πολυμορφίας: Σχέδιο Δράσης 2004 — 2006*» (CdR 248/2003 fin) ⁽⁴⁾·

⁽¹⁾ EE C 164 της 5.7.2005, σ. 59

⁽²⁾ EE C 278 της 14.11.2002, σ. 26

⁽³⁾ EE C 244 της 10.10.2003, σ. 42

⁽⁴⁾ EE C 73 της 23.3.2004, σ. 33

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ: τη γνωμοδότησή της για την Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος Πολιτισμός 2007 (2007-2013) (CdR 259/2004 fin) ⁽⁵⁾.

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ: τη γνωμοδότησή της για την συνέχεια που δόθηκε στο Λευκό Βιβλίο «Μία νέα προή για την ευρωπαϊκή νεολαία» — Πρόταση κοινών στόχων για εθελοντικές δραστηριότητες των νέων σε απάντηση στο ψήφισμα του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2002 σχετικά με το πλαίσιο της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας COM(2004) 337 τελικό.

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ: την Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο: συνέχεια που δόθηκε στο Λευκό Βιβλίο «Μία νέα προή για την ευρωπαϊκή νεολαία» — Προτεινόμενοι κοινοί στόχοι για τη μεγαλύτερη κατανόηση και γνώση της νεολαίας, σύμφωνα με το ψήφισμα του Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 2002 σχετικά με το πλαίσιο της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας COM(2004) 336 τελικό (CdR 192/2004 τελικό) ⁽⁶⁾.

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ: τη γνωμοδότηση της επιτροπής «Πολιτισμός και παιδεία» που υιοθετήθηκε στις 4 Απριλίου 2006 (CdR 31/2006 rev.2) (εισηγήτρια: η **κα Christina Tallberg**, Μέλος του Νομαρχιακού Συμβουλίου της Στοκχόλμης (SE-PSE)).

κατά την 65^η σύνοδο ολομέλειας της 14^{ης} και 15^{ης} Ιουνίου 2006 (συνεδρίαση της 14^{ης} Ιουνίου) υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση:

Περιεχόμενο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας τον Μάρτιο του 2000 αναγνώρισε ότι η Ευρώπη αντιμετωπίζει προκλήσεις προσαρμογής στην παγκοσμιοποίηση και μετάβασης σε οικονομίες βασισμένες στη γνώση. Τόνισε ότι «Κάθε πολίτης πρέπει να διαθέτει τις ικανότητες που είναι απαραίτητες για να ζει και να εργάζεται στη νέα αυτή κοινωνία των πληροφοριών» και ότι «θα πρέπει να χαραχθεί ένα νέο ευρωπαϊκό πλαίσιο βασικών ικανοτήτων ⁽⁷⁾ για τη δια βίου μάθηση: ικανότητες ΤΠ, ξένες γλώσσες, τεχνολογικός πολιτισμός, επιχειρηματικό πνεύμα και κοινωνικές ικανότητες».

Η προτεινόμενη σύσταση παρουσιάζει, κατά συνέπεια, ένα ευρωπαϊκό εργαλείο αναφοράς για τις βασικές ικανότητες και υποδεικνύει τρόπους εξασφάλισης της πρόσβασης στις ικανότητες αυτές για όλους τους πολίτες μέσω της δια βίου μάθησης.

Η ανάπτυξη της κοινωνίας της γνώσης αυξάνει όλο και περισσότερο τη ζήτηση βασικών ικανοτήτων στους τομείς του προσωπικού, του δημόσιου τομέα και των επαγγελματικών δράσεων.

Ωστόσο, η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για τη στρατηγική της Λισσαβώνας κατέστησε σαφές τον Νοέμβριο του 2004 ότι «κάθε άλλο παρά έχει επιτευχθεί στην Ευρώπη η διάθεση στα άτομα εργαλείων που είναι απαραίτητα για την προσαρμογή σε μια εξελισσόμενη αγορά εργασίας, και αυτό αφορά τις θέσεις που απαιτούν περισσότερα ή λιγότερα προσόντα.»

Πολλές χώρες έχουν αρχίσει να εφαρμόζουν προγράμματα για τις βασικές ικανότητες, π.χ. για τη δυνατότητα γραφής, αρίθμησης και ΤΕΠ για ενήλικους, συχνά μέσω ΜΚΟ. Ωστόσο, ορισμένες χώρες δεν είναι ακόμη σε θέση να εξασφαλίσουν σε όλους τους πολίτες τη δυνατότητα μάθησης και συνεχούς προσαρμογής των βασικών τους ικανοτήτων.

Οι «Βασικές ικανότητες για τη δια βίου μάθηση — Ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς» περιλαμβάνουν τις γνώσεις, τις ικανότητες, και τις νοοτροπίες που οδηγούν τα άτομα σε μεγαλύτερη συμμετοχή

τόσο στη βιώσιμη ανάπτυξη όσο και στη δημοκρατική κοινωνία των πολιτών. Οι οκτώ βασικές ικανότητες είναι: επικοινωνία στη μητρική γλώσσα, δυνατότητα επικοινωνίας στις ξένες γλώσσες, μαθηματική ικανότητα και βασικές ικανότητες στην επιστήμη και την τεχνολογία, ψηφιακή ικανότητα, μεθοδολογία της μάθησης, διαπροσωπικές, διαπολιτισμικές και κοινωνικές ικανότητες και ικανότητα του πολίτη, επιχειρηματικότητα και πολιτιστική έκφραση.

Σημασία για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές

Σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση οι τοπικές και περιφερειακές αρχές έχουν ουσιαστικές αρμοδιότητες στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της ανάπτυξης ικανοτήτων μέσω της δια βίου μάθησης.

Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές βρίσκονται σε μοναδική θέση για να συνάπτουν εποικοδομητικές σχέσεις συνεργασίας με τους κοινωνικούς εταίρους, τα ιδρύματα και τις οργανώσεις γενικής και συνεχούς εκπαίδευσης, προκειμένου να προσαρμόζονται τα μαθήματα γενικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης στις συγκεκριμένες τοπικές ανάγκες και απαιτήσεις.

Επιπλέον, διάφορα σχέδια τοπικής και περιφερειακής συνεργασίας χρησιμεύουν ως αξιολογική κινητήριος δύναμη για την ανάπτυξη και τη μεγέθυνση.

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα καθιστούν δυνατό στην ΕΕ να έρθει σε άμεση επικοινωνία με τους πολίτες της. Καμία άλλη δράση της ΕΕ δεν επηρεάζει κάθε χρόνο τόσα πολλά άτομα. Τα προγράμματα συμβάλουν στον εκσυγχρονισμό των εκπαιδευτικών συστημάτων και βοηθούν τα μεμονωμένα άτομα να προσαρμόσουν τις ικανότητές τους στα σύγχρονα δεδομένα. Λόγω των αρμοδιοτήτων των τοπικών και περιφερειακών αρχών, οι διάφοροι παράγοντες σε περιφερειακό επίπεδο θα πρέπει να αποτελούν σημαντική ομάδα — στόχο των προγραμμάτων στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης ⁽⁸⁾.

⁽⁸⁾ CdR 258/2004 fin.

⁽⁵⁾ EE C 164 της 5.7.2005, σ. 65

⁽⁶⁾ EE C 43 της 18.2.2005, σ. 42

⁽⁷⁾ Ως «βασικές ικανότητες» θεωρείται γενικά η δυνατότητα γραφής και αρίθμησης: η στρατηγική της Λισσαβώνας ζητούσε να προστεθούν οι νέες ικανότητες που απαιτούνται σε μια κοινωνία της γνώσης όπως ΤΕΠ και επιχειρηματικό πνεύμα.

Τα περιφερειακά δίκτυα της δια βίου μάθησης (πρωτοβουλία R3L), που δημιουργήθηκαν από την Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, αποτελούν ένα εξαιρετικό παράδειγμα διάδοσης και ανάπτυξης της δια βίου μάθησης στην Ευρώπη. Στην αρχή επρόκειτο για μια πιλοτική πρωτοβουλία με προϋπολογισμό χωριστό από τα βασικά προγράμματα. Τώρα η εν λόγω πρωτοβουλία περιλαμβάνεται στην πρόταση για τα νέα ολοκληρωμένα προγράμματα δράσης στον τομέα της δια βίου μάθησης για την περίοδο 2007-2013.

1. Γενικές απόψεις της Επιτροπής των Περιφερειών για την ανακοίνωση

1.1 Η Επιτροπή των Περιφερειών θεωρεί σημαντική τη συμμετοχή στην ευρωπαϊκή στρατηγική για τη δια βίου μάθηση, από την παιδική ηλικία και καθ' όλη τη διάρκεια του βίου, που να περιλαμβάνει διάφορες μορφές μάθησης, επίσημης, άτυπης και ανεπίσημης. Η ΕΤΠ έχει τονίσει επανειλημμένα ότι η στρατηγική για τη δια βίου μάθηση αφορά σε μεγάλο βαθμό τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Αυτές έχουν συχνά την πολιτική και οικονομική ευθύνη για τα σχολεία και την εκπαίδευση στα κράτη μέλη. Συχνά δρουν ως συντονιστές για θέματα ανάπτυξης και εξέλιξης, έχοντας την ευθύνη για την ευημερία των πολιτών και τις υποδομές, ενώ δρουν και ως κοινωνικές αρχές. Δρουν επίσης ως εργοδότες με ευθύνη και ενδιαφέρον για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των υπαλλήλων τους (*).

1.2 Τα εκπαιδευτικά θέματα διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην ικανότητα της Ευρώπης να κινητοποιείται με ανταγωνιστικό τρόπο για τη δημιουργία προϋποθέσεων ασφαλούς ευημερίας. Το σπουδαιότερο πράγμα για την Ευρώπη, οι πολίτες της πρέπει να αποκτούν προσόντα για έναν επαγγελματικό βίο και ένα περιεχόμενο εργασίας που να διαφέρει σε μεγάλο βαθμό από όσα ίσχυαν για τις προηγούμενες γενεές και το οποίο θα προσαρμόζεται συνεχώς και γρήγορα. Τόσο οι επιχειρήσεις όσο και οι εργαζόμενοι βρίσκονται ενώπιον αλλαγών που είναι δύσκολο να κριθούν εκ των προτέρων.

1.3 Η ανάπτυξη σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο γίνεται προφανώς υπό διαφορετικές προϋποθέσεις και με διαφορετικές αφετηρίες. Ωστόσο, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αποκοπεί από τον υπόλοιπο κόσμο. Οι περιφέρειες και η κοινωνία χρειάζονται νέες δράσεις παραγωγής τη στιγμή κατά την οποία χάνονται παλαιές θέσεις εργασίας, ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος στασιμότητας και κοινωνικού αποκλεισμού με τη μορφή ανεργίας κλπ., αύξησης των επαγγελματικών ασθενειών και υψηλότερων επιπέδων πρόωρης αποχώρησης από την αγορά εργασίας.

1.4 Η ανάπτυξη των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων των ανθρώπων πρέπει, κατά συνέπεια, να γίνεται με τρόπο ώστε να αντικατοπτρίζει μια κοινωνία της γνώσης. Εξάλλου, καλές γλωσσικές γνώσεις, ικανότητες επικοινωνίας και δυνατότητες συνεργασίας καθίστανται πολύ σημαντικότερες ιδιότητες για το άτομο. Με τη

σημερινή εξέλιξη λόγω της ταχείας ροής του εμπορίου, των παγκοσμιοποιημένων αγορών και τον κατακερματισμό δημιουργείται μεγαλύτερη ανάγκη για κοινή προσπάθεια. Αυτό ισχύει μεταξύ των διαφόρων επιχειρήσεων/ οργανώσεων, τοπικά και περιφερειακά, καθώς και μεταξύ περιφερειών. σε συνδυασμό με άλλες επιχειρήσεις και μια αμοιβαία εξάρτηση των επιχειρήσεων σε διάφορα μέρη της Ευρώπης και του κόσμου, και σε μια όλο και πιο παγκοσμιοποιημένη αγορά. Πρόκειται για μια πολύ περισσότερο αμοιβαία σχέση που εξαρτάται από την ανάπτυξη μεταξύ των διαφόρων ευρωπαϊκών περιοχών καθώς και μεταξύ της Ευρώπης και του υπόλοιπου κόσμου.

1.5 Η συνεργασία εργασίας — κοινωνίας — υψηλής κατάρτισης αποτελεί βασική προϋπόθεση για τους τομείς της καινοτομίας και ανάπτυξης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Χρειάζεται μια περιεκτική και όχι δυσμενής υποδομή πράγμα που θα ενθαρρύνει σε μια ενεργό ιδιότητα του πολίτη και σε μια κοινή ανάληψη ευθυνών για κοινωνική συνοχή και βιώσιμη ανάπτυξη.

1.6 Η ΕΤΠ έχει επισημάνει παλαιότερα ότι πρέπει να διαδραματίσει ενεργό ρόλο στην προώθηση της δια βίου μάθησης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο ⁽¹⁰⁾. Αυτό αφορά συνεπώς και τα θέματα των εκπαιδευτικών στόχων και των βασικών ικανοτήτων. Η ΕΤΠ θεωρεί ότι είναι εξαιρετικά σημαντικό να έχουν αντίκτυπο σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο τα θέματα που εξετάζονται στην παρούσα πρόταση της Επιτροπής.

1.7 Η ΕΤΠ θα συνεχίσει να εργάζεται για τα ανωτέρω για να παρακολουθήσει και να υποστηρίξει την επικείμενη ανάπτυξη και προτείνει μια μελλοντική συνεργασία με την Επιτροπή στα εν λόγω θέματα, όσον αφορά π.χ. πιλοτικά προγράμματα και έρευνες.

1.8 Η ΕΤΠ επιθυμεί να τονίσει την αξία που έχει η ανάπτυξη περιφερειακού δικτύου για τη δια βίου μάθηση (αντιστοιχεί στην πρωτοβουλία R3L) προβαίνοντας σε δήλωση σχετικά με την αναγκαιότητα ανάπτυξης περιοχών δια βίου μάθησης (πρωτοβουλία R3L) με σκοπό να ενισχυθεί η δικτύωση μεταξύ των δημόσιων, ανώτατων και επαγγελματικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, καθώς και των πολιτισμικών θεσμών και ενώσεων, ως βασικό στοιχείο αύξησης της απασχολησιμότητας και της ενεργοποίησης των πολιτών.

2. Η πρόταση της Επιτροπής όσον αφορά συστάσεις για τα κράτη μέλη

2.1 Βάσει των αναφερομένων απόψεων στην προηγούμενη παράγραφο, μια επικέντρωση του ενδιαφέροντος στις βασικές ικανότητες της σημερινής και της μελλοντικής κοινωνίας και εργασιακής ζωής είναι άκρως σημαντική. Πρόκειται για υποστήριξη της ανάπτυξης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, καθώς και σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης γενικότερα. Η Επιτροπή των Περιφερειών επικροτεί την πρόταση σύστασης της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη σχετικά με τις βασικές ικανότητες για τη δια βίου μάθηση.

(*) CdR 49/2002 fin.

⁽¹⁰⁾ CdR 49/2004 fin.

2.2 Η Επιτροπή των Περιφερειών θεωρεί ιδιαίτερα θετικό το γεγονός ότι οι προτάσεις της Επιτροπής επισημαίνουν τον ρόλο και τη σπουδαιότητα των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Πρόκειται για σημαντικό βήμα προόδου σε σχέση με προηγούμενες προτάσεις της Επιτροπής, οι οποίες σχεδόν αποκλειστικά αφορούσαν το ευρωπαϊκό και το εθνικό επίπεδο.

2.3 Η ΕΤΠ θεωρεί το ολοκληρωμένο πρόγραμμα δράσης στον τομέα της δια βίου μάθησης ως ένα σημαντικό μέσο για την προώθηση του τομέα της μάθησης, και τρόπο για την ενίσχυση των βασικών ικανοτήτων για την διά βίου μάθηση. Η μεγαλύτερη κινητικότητα των πολιτών της συνεπάγεται τη διάδοση γνώσεων και ικανοτήτων μεταξύ περιφερειών και περιοχών της ΕΕ και μπορεί να συμβάλει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης.

2.4 Ένας από τους θεμέλιους λίθους των συστάσεων της Επιτροπής είναι να δει τους ενήλικες να μπορούν να επικαιροποιούν τις βασικές ικανότητες καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους και να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις ομάδες-στόχους που καθορίζονται ως ομάδες με προτεραιότητα σε εθνικό, περιφερειακό και/ή τοπικό επίπεδο. Στην περίπτωση αυτή δράσεις που παρέχουν κίνητρα και η ευρεία ενημέρωση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο σε όσους έχουν χαμηλή μόρφωση αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο. Πρόκειται για αύξηση ανθρωπίνων γνώσεων, εμπειριών και ενδιαφερόντων και όχι για τη χρησιμοποίηση ως αφετηρίας των ελλείψεων και των ανεπαρκειών.

2.5 Ο αντίκτυπος των συστάσεων της Επιτροπής για τις μεταβολές που σημειώνονται στον οικονομικό, κοινωνικό και πολιτισμικό τομέα αλλά και σε άλλους τομείς, θα εξαρτηθεί από τις συγκεκριμένες και άμεσες δράσεις που θα αναληφθούν σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Συνεπώς, η Επιτροπή των Περιφερειών συνιστά να καταρτίζουν και να εφαρμόζουν τα κράτη μέλη προγράμματα για τη μεταρρύθμιση των επίσημων και ανεπίσημων εκπαιδευτικών συστημάτων σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, ώστε να προσαρμοστούν τα εκπαιδευτικά συστήματα περισσότερο στις ανάγκες της αγοράς εργασίας της ΕΕ και στις απαιτήσεις της δια βίου μάθησης.

2.6 Οι διαφορές λόγω φύλου μεταξύ των εκπαιδευομένων και τα σχετικά αποτελέσματα αποτελούν συνεπώς σημαντικό παράγοντα που πρέπει να επισημανθεί και να αντιμετωπισθεί σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Πιθανόν να πρέπει να δοθούν κίνητρα σε νέες και σε γυναίκες για να σπουδάσουν τεχνολογία και επιστήμες. Σε άλλες περιπτώσεις χρειάζεται να υποστηριχθούν οι άντρες. Σε διάφορες περιφέρειες οι άνδρες αποτελούν την πλειοψηφία αυτών που διακόπτουν την εκπαίδευσή τους και δείχνουν λιγότερη όρεξη και τάση να συμμετέχουν σε συνεχή μάθηση.

2.7 Η ΕΤΠ κρίνει ότι οι προτεινόμενες συστάσεις προς τα κράτη μέλη θα αποτελέσουν μοχλό για ένα ταχύτερο και συνειδητό προσανατολισμό των εκπαιδευτικών συστημάτων στην Ευρώπη για

την επίτευξη των συμφωνηθέντων στόχων της ανταγωνιστικότητας, της ευημερίας και της συμμετοχής. Η Επιτροπή των Περιφερειών επιδοκιμάζει όλα αυτά και επιθυμεί να προσθέσει ορισμένες απόψεις που είναι οι εξής:

2.8 1^η σύσταση της Επιτροπής:

Να εξασφαλίσουν ότι η αρχική εκπαίδευση και κατάρτιση προσφέρει σε όλους τους νέους τα μέσα για να αναπτύξουν τις βασικές ικανότητες σε επίπεδο που να τους εφοδιάζει για τη ζωή του ενήλικα και που αποτελεί βάση για περαιτέρω μάθηση και για τη ζωή του εργαζόμενου

Απόψεις της Επιτροπής των Περιφερειών

2.8.1 Η ΕΤΠ τονίζει τη σημασία που έχει να υποστηρίζεται ουσιαστικά από την παιδική ηλικία ο προσανατολισμός του παιδιού για την αποφυγή απρόβλεπτων καταστάσεων, και να τίθενται οι βάσεις από τη στοιχειώδη εκπαίδευση για μια δια βίου μάθηση, επίσημη, ανεπίσημη ή άτυπη. Πρέπει να τονιστεί ότι τα παιδιά και οι νέοι μαθαίνουν διάφορα πράγματα, ωριμάζουν διαφορετικά και συχνά χρειάζονται διαφορετικό χρόνο για να φθάσουν στο στόχο. Αυτά αποτελούν μεγάλη πρόκληση για ανάπτυξη εκπαιδευτικών συστημάτων και κατάρτισης δασκάλων.

2.8.2 Παιδιά και νέοι με ειδικές ανάγκες π.χ. με λειτουργικές αναπηρίες χρειάζονται ιδιαίτερη υποστήριξη έτσι ώστε να μπορούν και αυτά να συμμετέχουν μαζί με άλλα παιδιά.

2.9 2^η σύσταση της Επιτροπής:

Να εξασφαλίσουν ότι θα υπάρχει κατάλληλη πρόβλεψη για τους νέους οι οποίοι, λόγω εκπαιδευτικών μειονεκτημάτων που οφείλονται σε προσωπικές, κοινωνικές, πολιτιστικές ή οικονομικές περιστάσεις, χρειάζονται ιδιαίτερη στήριξη προκειμένου να αξιοποιήσουν το εκπαιδευτικό τους δυναμικό

Απόψεις της Επιτροπής των Περιφερειών

2.9.1 Η ΕΤΠ συγχαίρει την Επιτροπή που εξετάζει στο έγγραφο της την ανάγκη για λήψη ειδικών μέτρων για όσους έχουν ελλείψεις στην προηγούμενη εκπαίδευσή τους. Η ΕΤΠ συμφωνεί ότι οι ελλείψεις στην εκπαίδευση οφείλονται συχνά σε συνδυασμό προσωπικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και οικονομικών περιστάσεων, και πρέπει να αντιμετωπίζονται σε συνεργασία με άλλους κοινωνικούς τομείς. Η αποτελεσματική άρση των εμποδίων στην απασχόληση, την κατάρτιση ή άλλες δυνατότητες έχει ζωτική σημασία.

2.9.2 Η ΕΤΠ τονίζει ότι είναι σημαντικό να δοθούν σε όλες τους μαθητές, ανεξαρτήτως προέλευσης οι προϋποθέσεις εκείνες για να πετύχουν το στόχο με την εκπαίδευση και για να μην διακόπτουν πρόωρα το σχολείο. Στην περίπτωση αυτή χρειάζονται ιδιαίτερες προσπάθειες και ιδιαίτερη υποστήριξη που θα βασίζονται στα προσόντα και τις ανάγκες κάθε μαθητή.

2.9.3 Η ΕΕ δεν θα μπορέσει να επιτύχει τους φιλόδοξους στόχους που έχει θέσει εάν ορισμένα άτομα δεν έχουν πρόσβαση στην απασχόληση, και σε υψηλές επιδόσεις λόγω φύλου, αναπηρίας, πολιτισμικής ή εθνοτικής προέλευσης, ηλικίας κλπ. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη χάραξη περιεκτικών και όχι εισαγωγής διακρίσεων στρατηγικών και στην προετοιμασία όλων των ανθρώπων για ίσες ευκαιρίες και ίσα δικαιώματα.

2.9.4 Η ΕΤΠ κρίνει ότι θα ήταν ευχής έργο να υπάρχει ένα διασυνοριακό δίκτυο μεταξύ των ευρωπαϊκών περιφερειών και κοινοτήτων για τη διάδοση εμπειριών και την ανταλλαγή γνώσεων, κατά το πρότυπο της πρωτοβουλίας R3L. Πρέπει να τεθεί στην ημερήσια διάταξη το θέμα της συνεχούς ανάπτυξης μεθόδων, της μεταφοράς γνώσεων και της εμπέδωσης.

2.10 3^η σύσταση της Επιτροπής:

Να εξασφαλίσουν ότι οι ενήλικες μπορούν να αναπτύξουν και να επικαιροποιούν τις βασικές ικανότητες καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους και ότι υπάρχει ιδιαίτερη έμφαση σε ομάδες-στόχους που προσδιορίζονται ως προτεραιότητες στο εθνικό, περιφερειακό ή/και τοπικό πλαίσιο

Απόψεις της Επιτροπής των Περιφερειών

2.10.1 Η ΕΤΠ θεωρεί την πρόταση αυτή ως σημαντική και διαπιστώνει ότι οι ανάγκες διαφέρουν μεταξύ των περιοχών και των κοινωνιών και ότι χρειάζονται διαφορετικά μέσα για να επιτευχθούν τα πάντα. Συνεπώς, ενδείκνυται να τονιστεί ότι πρέπει να εντοπίζονται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο οι ομάδες στις οποίες χρειάζεται να δοθεί προτεραιότητα. Μπορεί π.χ. να αφορά την ανάπτυξη συνεργασίας με οργανώσεις που έχουν εμπειρία στον τομέα της μάθησης των ενηλίκων καθώς και με τους εταίρους της αγοράς εργασίας.

2.10.2 Η ΕΤΠ εκτιμά ότι μεταξύ των ομάδων-στόχων που προσδιορίζονται ως προτεραιότητες απαιτείται να επιδειχθεί ιδιαίτερη προσοχή στην κατηγορία των υπαλλήλων των τοπικών και περιφερειακών αρχών, σε σχέση με τα δημόσια καθήκοντα που ασκούν, προκειμένου να μπορούν να αναπτύξουν και να επικαιροποιούν τις βασικές ικανότητες καθ' όλη τη διάρκεια της εργασιακής ζωής τους.

2.11 4^η σύσταση της Επιτροπής:

Να εξασφαλίσουν την ύπαρξη κατάλληλης υποδομής για τη συνεχή εκπαίδευση και κατάρτιση των ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένων διδασκόντων και εκπαιδευτών, μέτρων για την εξασφάλιση της πρόσβασης και μέτρων στήριξης των σπουδαστών με τρόπο που να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές ανάγκες των ενηλίκων

Απόψεις της Επιτροπής των Περιφερειών

2.11.1 Η ΕΤΠ έχει τονίσει παλαιότερα ⁽¹⁾ ότι πρέπει να κινητοποιηθούν οι πόροι σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για τη δια βίου μάθηση και έχει επισημάνει την αναγκαιότητα έναρξης συνο-

⁽¹⁾ CdR 19/2001 fin.

μιλών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Στη γνωμοδότηση αυτή η ΕΤΠ τόνιζε ότι η γεωγραφική προσβασιμότητα θα έπρεπε επίσης να εξετάζεται σε συνάρτηση με άλλα μέτρα για την αύξηση της προσβασιμότητας όσον αφορά τη μορφή και την τοποθεσία. Αυτό θα μπορούσε για παράδειγμα να γίνει με την παροχή ημερήσιων ή βραδινών εκπαιδευτικών υπηρεσιών καθώς και ανάλογων υπηρεσιών σε περιόδους διακοπών. Το ίδιο μπορεί να ισχύει κατά τις θερινές διακοπές και τις παραδοσιακές αργίες. Άλλες δυνατότητες θα μπορούσαν να είναι η συχνή έναρξη μαθημάτων, οι εξ αποστάσεως σπουδές, η ευελικτη μάθηση με ειδικούς διδασκάλους. Μπορεί επίσης να παρασχεθούν στους συμμετέχοντες οι οικονομικές προϋποθέσεις για να σπουδάσουν. Πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη οι εξελίξεις όσον αφορά την εκπαίδευση με διάφορες μορφές εκτός του τυπικού σχολικού συστήματος.

2.11.2 Οι υποδομές δεν πρέπει να συνεπάγονται μια γενικευμένη και τυποποιημένη μορφή εκπαιδευτικών κέντρων, αλλά πρέπει σε όσο το δυνατό μεγαλύτερο βαθμό να βασίζονται σε ήδη καθιερωμένες μορφές βάσει των τοπικών συνθηκών και αναγκών.

2.12 5^η σύσταση της Επιτροπής:

Να εξασφαλίσουν τη συνοχή στην παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων για τους επιμέρους πολίτες μέσω στενών δεσμών με την πολιτική απασχόλησης και την κοινωνική πολιτική και άλλων πολιτικών που επηρεάζουν τους νέους και μέσω της συνεργασίας με τους κοινωνικούς εταίρους και άλλους ενδιαφερομένους

Απόψεις της Επιτροπής των Περιφερειών

2.12.1 Η ΕΤΠ τονίζει ότι το σημείο αυτό είναι άκρως σημαντικό για την ανάπτυξη σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να υπάρχει η δυνατότητα συμφωνίας μεταξύ των διάφορων πολιτικών τομέων, σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, όσον αφορά θέματα της οικονομικής πολιτικής, των πολιτικών για την κατάρτιση, την αγορά εργασίας, την ένταξη και την κοινωνική πολιτική, ώστε με τον τρόπο αυτό να αποφευχθούν οι «συμφορήσεις». Είναι ως εκ τούτου σημαντικό να συμβαδίζουν σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο βαθμό οι ευθύνες και οι αρμοδιότητες. Στην περίπτωση αυτή η ΕΤΠ βλέπει ότι υπάρχει ανάγκη για οικονομικούς πόρους και για την πιο ελεύθερη χρησιμοποίησή τους προκειμένου να καταστεί δυνατή η υλοποίηση των δράσεων μέσα στα πλαίσια ενός ολοκληρωμένου προγράμματος δράσης για τη δια βίου μάθηση. Η συνεργασία μεταξύ κοινωνίας — εργασίας και ανώτερης κατάρτισης αποτελεί βασικό συντελεστή για την ανάπτυξη των περιφερειών.

2.13 6^η σύσταση της Επιτροπής:

Να χρησιμοποιήσουν το έγγραφο «Βασικές ικανότητες για τη δια βίου μάθηση — ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς» του παραρτήματος ως εργαλείο αναφοράς για την ανάπτυξη της παροχής των βασικών ικανοτήτων για όλους, στο πλαίσιο των στρατηγικών τους για τη δια βίου μάθηση

Απόψεις της Επιτροπής των Περιφερειών

2. 13.1 Η Επιτροπή των Περιφερειών επικροτεί την πρόταση σχετικά με τις βασικές ικανότητες για τη δια βίου μάθηση. Επικεντρώνει το ενδιαφέρον της στο ερώτημα ποια είναι τα βασικά προσόντα που πρέπει να διαθέτει ένα άτομο σε μία κοινωνία έντασης γνώσης. Τα βασικά αυτά προσόντα μπορούν να χρησιμεύσουν ως αφετηρία για τις μελλοντικές ανάγκες σε δεξιότητες κατά τις συζητήσεις τόσο σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο όσο και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Το ερώτημα αυτό αποκτά στην Ευρώπη μεγάλη σημασία στις προσπάθειες για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής της Λισσαβώνας. Τα θέματα αυτά που αφορούν τις ικανότητες εκφράζονται πρακτικά σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

2. 13.2 Η Επιτροπή των Περιφερειών κρίνει ότι οι δεξιότητες αυτές πρέπει να αποτελούν αφετηρία για μία συνεχή και ζωνρή συζήτηση καθώς και πρότυπο για ένα διαρκή διάλογο και ανταλλαγή απόψεων. Για παράδειγμα, οι ικανότητες περιλαμβάνουν κοινωνικές δεξιότητες και δεξιότητες των πολιτών σε μία σειρά τομέων που αργότερα μπορεί να χρειαστεί να αναπτυχθούν περαιτέρω ή να καταναμηθούν. Επίσης, πολλές βασικές ικανότητες συνδέονται έντονα μεταξύ τους.

2. 13.3 Η Επιτροπή των Περιφερειών κατανοεί ότι στους κόλπους της Επιτροπής καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες για την περαιτέρω ανάπτυξη της πρότασης για τις βασικές ικανότητες. Η Επιτροπή των Περιφερειών υποστηρίζει την πρόταση για τις βασικές ικανότητες που εξεργάστηκε η Επιτροπή.

2. 13.4 Η Επιτροπή των Περιφερειών διατυπώνει αναλυτικότερες απόψεις για κάθε μία από τις προτεινόμενες βασικές ικανότητες στα ακόλουθα σημεία.

3. Βασικές ικανότητες

Το ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τις βασικές ικανότητες περιλαμβάνει οκτώ τομείς:

- Επικοινωνία στη μητρική γλώσσα·
- Επικοινωνία στις ξένες γλώσσες·
- Μαθηματική ικανότητα καθώς και βασικές ικανότητες στην επιστήμη και την τεχνολογία·
- Ψηφιακή ικανότητα·
- Μεθοδολογία της μάθησης·
- Κοινωνική ευθύνη και ευθύνη των πολιτών
- Ανάπτυξη πρωτοβουλιών και επιχειρηματικότητα
- Πολιτιστική έκφραση

3.1 Επικοινωνία στη μητρική γλώσσα

3.1.1 Η ΕΤΠ συμφωνεί ότι είναι αναγκαίο να υπάρχει η δυνατότητα επικοινωνίας στη μητρική γλώσσα τόσο σε γραπτή όσο και σε προφορική μορφή.

3.1.2 Η μητρική γλώσσα συνιστά πεδίο συνεχούς μάθησης, δυνατότητας έκφρασης και ταυτότητας. Οι καλές γνώσεις και

ικανότητες στη μητρική γλώσσα αποτελούν κατά συνέπεια βασική προϋπόθεση της διαδικασίας μάθησης. Η γλώσσα δημιουργεί τη βάση για τη συλλογή πληροφοριών και το έρεισμα για την επικοινωνία με τρίτους για τη συμμετοχή και την υπευθυνότητα.

3.1.3 Η ΕΤΠ επισημαίνει ότι η Επιτροπή και οι εθνικές υπηρεσίες προγραμματισμού θα πρέπει να συνεργάζονται στενά με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές σε τομείς όπου οι λιγότερο διαδεδομένες γλώσσες έχουν ισχυρή παρουσία στην καθημερινή εκπαίδευση ώστε να ενθαρρύνεται η εκμάθηση των γλωσσών αυτών από περισσότερα άτομα ⁽¹²⁾.

3.2 Επικοινωνία στις ξένες γλώσσες

3.2.1 Σε μια μελλοντική Ευρώπη θα είναι πολύ σημαντική η πολυγλωσσία. Δημιουργεί δυνατότητες ευρύτερων επαφών, για την βαθύτερη κατανόηση άλλων πολιτισμών, νοοτροπιών και συνθηκών διαβίωσης. Αποτελεί επίσης σημαντική προϋπόθεση για την πραγματοποίηση σπουδών υψηλότερου επιπέδου καθώς και για μεγαλύτερη κινητικότητα στην αγορά εργασίας. Ήδη σήμερα υπάρχει αλληλεξάρτηση των διάφορων γλωσσικών τομέων στην Ευρώπη. Οι ανταλλαγές μεταξύ των χωρών θα αυξηθούν, οι οικονομίες θα καθίστανται όλο και πιο αλληλένδετες και τα αγαθά και οι υπηρεσίες θα παράγονται όλο και περισσότερο πέραν των γεωγραφικών και γλωσσικών συνόρων της χώρας.

3.3 Μαθηματική ικανότητα και βασικές ικανότητες στην επιστήμη και την τεχνολογία

3.3.1 Η Επιτροπή των Περιφερειών θεωρεί σημαντικό να αναπτυχθούν στο πλαίσιο αυτό η μαθηματική ικανότητα και οι ικανότητες στην επιστήμη και την τεχνολογία των σπουδαστών με τρόπο ώστε να έχουν νόημα και να αποτελούν κίνητρο. Τα μαθηματικά μπορούν να αποτελέσουν εργαλείο για άλλα μαθήματα όπως η φυσική, η χημεία, η βιολογία και οι κοινωνικές επιστήμες. Οι γνώσεις για ένα θέμα μπορούν επίσης να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος μίας σύγχρονης σκέψης με εικόνες. Οι επιστημονικές ικανότητες είναι σημαντικές, π.χ. για να μπορεί κανείς να αντιλαμβάνεται τους συσχετισμούς, τις αιτίες και τις επιδράσεις καθώς και για να μπορεί να αποκτά εμπειρίες. Για να είναι ένα πολίτης πιο ενεργός πρέπει να διαθέτει ορισμένες μαθηματικές και επιστημονικές ικανότητες. Οι τεχνολογικές ικανότητες πρέπει να αναπτύσσονται από τις εμπειρίες τόσο των ανδρών όσο και των γυναικών. Είναι επίσης σημαντικό να καταδειχθεί με πιο τρόπο οι παραστάσεις και οι παραδόσεις διαμορφώνουν την αντίληψη περί αρσενικού και θηλυκού σε σχέση με τον τεχνολογικό τομέα.

3.3.2 Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας θα πρέπει επίσης να καταβληθεί ιδιαίτερη προσπάθεια για την τόνωση του ενδιαφέροντος των νέων και των γυναικών για επιστημονική και τεχνολογική σταδιοδρομία. Η εμπιστευτική και κριτική χρήση της τεχνολογίας της κοινωνίας των πληροφοριών πρέπει να είναι προσιτή σε όλους. Η ανάπτυξη π.χ. επιστημονικών πάρκων αποτελεί ενδιαφέρον εργαλείο για την προσέλκυση περισσότερων ατόμων σε σπουδές στους τομείς των φυσικών επιστημών και της τεχνολογίας.

⁽¹²⁾ CdR 248/2003 fin.

3.4 Ψηφιακή ικανότητα

3.4.1 Πρέπει να διαμορφωθεί μία ευρεία υποδομή ενημέρωσης που να μην εισάγει διακρίσεις όσον αφορά την ψηφιακή ικανότητα και να καλύπτει ολόκληρη την ΕΕ. Η ΕΤΠ αποδίδει μεγάλη σημασία στην προώθηση μιας ισότιμης κοινωνίας των πληροφοριών σε τοπικό και κοινωνικό επίπεδο που να διασφαλίζει ότι οι πολίτες διαθέτουν τα προσόντα που χρειάζονται για να ζουν και να εργάζονται στη νέα αυτή ψηφιακή εποχή. Η ικανότητα διαχείρισης μεγάλων ροών πληροφοριών και πολυσύνθετων προβληματικών αποτελεί συνεπώς σημαντική ιδιότητα την οποία πρέπει να διαθέτουν πρέπει όλο και περισσότερο άτομα.

3.5 Μεθοδολογία της μάθησης

3.5.1 Η μεθοδολογία της μάθησης συνεπάγεται μια προοπτική και μια μεθοδολογία απόκτησης νέων γνώσεων. Προϋποθέτει μια αυτογνωσία, γνώση του τρόπου αντιμετώπισης των διαφορών καταστάσεων μάθησης, γνώση των βέλτιστων στρατηγικών μάθησης, των πλεονεκτημάτων και των τομέων βελτίωσης. Πρόκειται επίσης για τα κίνητρα και την αυτοπεποίθηση. Η στρατηγική της δια βίου μάθησης βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε μια προοπτική μάθησης, πράγμα που συμβαίνει με διάφορους τρόπους και σε διάφορα πλαίσια. Το ζητούμενο είναι να υπάρχει δυνατότητα εκμάθησης και απόκτησης νέων γνώσεων. Στόχος είναι, επίσης, να υπάρχει δυνατότητα αξιοποίησης των υφιστάμενων γνώσεων δεξιοτήτων και εμπειριών καθώς και δυνατότητα αξιοποίησης και προσαρμογής τους σε διαφορετικές καταστάσεις.

3.5.2 Η ΕΤΠ ζητά να δοθεί μεγάλη σημασία στο θέμα αυτό στα πλαίσια της κοινωνίας της γνώσης. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό οι διδάσκαλοι να είναι κατάλληλα καταρτισμένοι για να εργάζονται με τον τρόπο αυτό. Πρόκειται για ερώτημα που από τη φύση του διαφέρει από τις άλλες βασικές ικανότητες και έχει σχέση με την ικανότητα ανάπτυξης όλων αυτών. Συνεπώς, η ΕΤΠ κρίνει ότι η βασική αυτή ικανότητα πρέπει να διακρίνεται από τις άλλες και να έχει προτεραιότητα.

3.6 Κοινωνική ευθύνη και ευθύνη των πολιτών

3.6.1 Η έννοια της κοινωνικής ευθύνης και της ευθύνης των πολιτών καλύπτει ένα φάσμα θεμάτων στα οποία η ΕΤΠ κρίνει ότι πρέπει να δοθεί μεγάλη σημασία. Πρόκειται εν μέρει για την ανάπτυξη προσωπικών ικανοτήτων, για την ανάπτυξη της ικανότητας επαφών με άλλα άτομα. Μία αναπτυγμένη επικοινωνιακή ικανότητα — υπό την ευρεία έννοια του όρου — αποτελεί μία όλο και πιο σημαντική ικανότητα στον εργασιακό και κοινωνικό βίο που χαρακτηρίζει μία κοινωνία της γνώσης. Η ικανότητα αυτή περιλαμβάνει επίσης και την διαπολιτιστική κατανόηση.

3.6.2 Στον τομέα αυτό δεξιοτήτων συγκαταλέγονται και κοινωνικά θέματα από την άποψη ότι το άτομο θεωρεί τον εαυτό του ως «πόρο» για το ίδιο, την οικογένειά του και το περιβάλλον του.

3.6.3 Εν προκειμένω υπάρχουν επίσης και *ιατρικές πτυχές* όπως η αντίληψη της σημασίας ενός υγιεινού τρόπου διαβίωσης, το θέμα της φυσικής και πνευματικής υγείας και ένας δραστήριος τρόπος ζωής. Ταυτόχρονα με την ανάπτυξη ιατρικών γνώσεων επιδεινώνεται σε πολλές κοινωνίες η υγεία των παιδιών και των νέων από κακές συνήθειες διατροφής και έλλειψη άσκησης. Αυτό μπορεί να λάβει ανησυχητικές διαστάσεις εάν δεν ληφθούν μέτρα.

3.6.4 Μία άλλη πολύ σημαντική πτυχή είναι ο *ρόλος της κοινωνίας των πολιτών*. Η πτυχή αυτή αφορά, μεταξύ άλλων, την κατανόηση της σημασίας της δημοκρατίας, των δικαιωμάτων και της ευθύνης των ατόμων. Όλοι οι παράγοντες αυτοί μπορούν να προωθηθούν σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Η Επιτροπή των Περιφερειών προτείνει να συμπληρωθεί ο ορισμός της έννοιας αυτής κατά τρόπο ώστε να αναφέρεται η ανάγκη να γνωρίζουν οι πολίτες την ιστορία της ΕΕ, τους στόχους της, τα βασικά στοιχεία της Συνθήκης της ΕΕ και των σχέσεων που διατηρεί με τα κράτη μέλη, τα προβλήματα που αντιμετωπίζονται σχετικά με την Συνταγματική Συνθήκη και την πρόοδο που έχει σημειωθεί καθώς και τις αρχές που διέπουν τις επιμέρους πολιτικές της.

3.6.5 Η σημασία *μίας βιώσιμης ανάπτυξης* και κατανόησης της ευθύνης που έχουμε για το περιβάλλον στο οποίο ζούμε είναι μία πτυχή η οποία, κατά τη γνώμη της ΕΤΠ, πρέπει να τονιστεί στο πλαίσιο αυτό.

3.7 Ανάπτυξη πρωτοβουλιών και επιχειρηματικότητα

3.7.1 Η επιχειρηματικότητα αφορά στην ουσία μια ενεργό στάση απέναντι στα πράγματα, τη μετατροπή της θεωρίας σε πράξη. Συνεπώς, είναι σημαντικό από τις πρώτες τάξεις του σχολείου να υποστηρίζεται αυτή η ενεργός στάση και να αναπτύσσονται μορφές εργασίας προς το σκοπό αυτό. Η ΕΤΠ θα ήθελε να τονίσει τη σημασία που έχει η παρότρυνση των γυναικών να αναπτύξουν επιχειρηματικότητα ώστε να μειωθεί η διαφορά των φύλων στην ευρωπαϊκή απασχόληση. Οι γυναίκες μπορεί επίσης να χρειάζονται ενεργό υποστήριξη από διάφορες αρχές για να έχουν πρόσβασης στις νέες τεχνολογίες. Παρόμοιες προσπάθειες, σε συνδυασμό με μία ενεργό πολιτική απασχόλησης, μπορούν να μειώσουν τις διαφορές στο επίπεδο απασχόλησης μεταξύ ανδρών και γυναικών σε πολλά μέρη της Ευρώπης. Τα ανωτέρω έχουν καθοριστική σημασία για το οικονομικό μέλλον και την ευημερία της ΕΕ. ⁽¹³⁾

⁽¹³⁾ CdR 151/2005 fin.

3.8 Πολιτιστική έκφραση

3.8.1 Συμφωνεί ότι είναι σημαντικό να κατανοηθεί η πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία της Ευρώπης και να προστατευθεί⁽¹⁴⁾. Το ζητούμενο είναι επίσης να διαφυλαχθούν διάφορες μορφές έκφρασης όπως η μουσική, η τέχνη, η λογοτεχνία και η γλώσσα ως μέρος των γνώσεων και της εξέλιξης του ανθρώπου. Είναι γενικά σημαντικό να κατανοούνται οι διαφορετικές προοπτικές και οπτικές γωνίες.

3.8.2 Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΤΠ τονίζει την ιστορική προοπτική, τον τρόπο με τον οποίο οι επαφές μεταξύ των διάφορων περιοχών της Ευρώπης σε διαφορετικές εποχές είχαν σημασία για την ανάπτυξή της, και το γεγονός ότι επί πέντε τουλάχιστον δεκαετίες υποστηρίχθηκε η ιδέα μίας Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η οποία εξελίχθηκε σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

3.9 Οι απόψεις της Επιτροπής των Περιφερειών

3.9.1 Η ΕΤΠ θεωρεί επιτακτικά αναγκαίο να υποστηριχθεί και να παρακολουθηθεί η συνέχεια που θα δοθεί στις συστάσεις της Επιτροπής και προτείνει μία μελλοντική συνεργασία με την Επιτροπή για τα θέματα αυτά.

3.9.2 Η ΕΤΠ υποστηρίζει τις προτάσεις της Επιτροπής όσον αφορά τις βασικές ικανότητες για δια βίου μάθηση και κρίνει ότι οι προτάσεις αυτές πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συνεχούς διαλόγου και εξέλιξης.

3.9.3 Η ΕΤΠ προτείνει να έχει προτεραιότητα η βασική ικανότητα «μεθοδολογία μάθησης». Ο λόγος είναι ότι δημιουργεί μία προοπτική εξ ιδίων μάθησης καθώς και διάφορους τρόπους προσέγγισης για την απόκτηση νέων γνώσεων. Γι' αυτό αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη των υπόλοιπων βασικών ικανοτήτων.

3.9.4 Η βασική ικανότητα «κοινωνική ευθύνη και ευθύνη των πολιτών» πρέπει επίσης να αφορά τη σημασία μίας βιώσιμης ανάπτυξης και την κατανόηση της ευθύνης για το κοινό περιβάλλον στο οποίο ζούμε.

3.9.5 Η Επιτροπή των Περιφερειών τονίζει τη σημασία της απόκτησης πολιτισμικής ευαισθησίας, που αποτελεί τη βάση του ανοίγματος στο ευρύ φάσμα των ευρωπαϊκών γλωσσών και πολιτισμών, στην κατανόησή τους και στον πλούτο που μπορούν να προσφέρουν σε κάθε Ευρωπαίο πολίτη.

Βρυξέλλες, 14 Ιουνίου 2006

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Michel DELEBARRE

⁽¹⁴⁾ Βασική ικανότητα αριθ. 8: Πολιτιστική έκφραση.